

Βιβλιοκριτική

«Έρωτας Μάγος» της Νόρας Πυλώραφ

Εκδόσεις «Ελληνικά Γραμμάτα», σελίδες 432

Από την Αθηνά Κωστίκα *

Όταν για πρώτη φορά έπιασα στα χέρια μου το τελευταίο μυθιστόρημα της συγγραφέα Νόρας Πυλώραφ «Έρωτας Μάγος», είδα τον τίτλο, το εξώφυλλο, το κείμενο στο οπισθόφυλλο, σκέφτηκα : πάλι ένα μυθιστόρημα για την έρωτα, ακόμη ένα κομμάτι στο παζλ της ερωτικής λογοτεχνίας. Μόλις όμως το διάβασα από την πρώτη φορά κατάλαβα ότι το συγκεκριμένο μυθιστόρημα έχει τα χαρακτηριστικά ενός λογοτεχνικού έργου που δεν απευθύνεται αποκλειστικά στο γυναικείο κοινό. Παρακολουθούμε τη μυθοπλασία και την πλοκή, πως αρχίζει, κινείται και τελειώνει το έργο, ένα έργο που πραγματεύεται θέματα ηθικής σφαίρας που προβληματίζουν τον αναγνώστη, προσφέροντας τέλος την αισθητική απόλαυση. Ο Έρωτας είναι βέβαια πανανθρώπινη κινητήρια δύναμη, ευτυχία και όλεθρος!

Το βιβλίο όμως δεν πραγματεύεται μόνο την δύναμη του έρωτα, τα τερτίπια του, τις παγίδες που στήνει στους ανθρώπους. Είναι ένα μυθιστόρημα που κρύβει πολλές αφορμές για προβληματισμό πάνω στα οικογενειακά στεγανά και τις αχαρτογράφητες περιοχές της γυναικείας ταυτότητας, σε μια εποχή που οι αχαρτογράφητες περιοχές είναι πολλές και δύσβατες. Οι περιοχές αυτές εστιάζονται στη συνειδητοποίηση της αξίας της γυναίκας σε μια κοινωνία όπου

ένα μεγάλο μέρος του αντρικού πληθυσμού την απαξιώνει με λιγότερο ή περισσότερο ακραίους τρόπους.

Στο μυθιστόρημα γνωρίζουμε δύο οικογένειες που πρωταγωνιστούν σε όλη την εξέλιξη της ιστορίας. Την οικογένεια Μπασβάντη και την οικογένεια Μακρίδου. Η πρώτη οικογένεια πολυπληθής, με είκοσι δύο μέλη. Η δεύτερη με μόλις τρία μέλη. Στην οικογένεια του Μπασβαντέϊκου όλα είναι σκοτεινά μπερδεμένα. Υπάρχουν ανταγωνισμοί μεταξύ των αδελφών, φαγωμάρες, μυστικά. Αυτό κρατά σε απόσταση γονείς, αδέρφια, ανίψια. Την ίδια εποχή τα βαρίδια στην οικογένεια Μακρίδου είναι βαρύτερα. Οι ήρωες θα κάνουν ό,τι μπορούν για να τα καταφέρουν να πορευτούν. Χτίζουν γύρω τους ένα τείχος μυστικότητας, βρίσκουν τρόπους να ξεγελούν τον κοινωνικό τους περίγυρο. Πληρώνουν τους γύρω τους, βασανίζουν τον εαυτό τους, κλείνονται στο κουκούλι τους, και έτσι προχωρούν. Κάποια στιγμή όμως οι άμυνες καταρρέουν και θα πληρώσουν τον λογαριασμό.

Η πλοκή του βιβλίου δυναμώνει, περιπλέκεται όταν ο Θέμης από την οικογένειά του Μπερβαντέϊκου, ένας πετυχημένος και γοητευτικός άντρας κάνει μια απρόσμενη πρόταση γάμου στην γραμματέα του με την οποία έχει μια τυπική σχέση, χωρίς να έχει προηγηθεί μεταξύ τους καμία απολύτως σωστή προσέγγιση. Η νεαρή γυναίκα προβάλλει αντίσταση στην αρχή όμως παρά την συναισθηματική ψυχρότητα τον θέλει όσο τίποτε στον κόσμο. Αποδέχεται λοιπόν την πρότασή του και αρχίζει για τους δυο ένα επικίνδυνο παιχνίδι με την φωτιά και μια αδιέξοδη σχέση κυριαρχίας και υποταγής. Η συμβίωσή τους θα φέρει στην επιφάνεια ρωγμές, σκοτεινά πάθη και τραυματικές εμπειρίες από το δικό του παρελθόν και την

περίεργη σχέση του με τον δίδυμο αδελφό του και το δικό της αγεφύρωτο χάσμα με την ελλειμματική της οικογένεια.

Η κορύφωση του έργου συντελείται όταν για τους δύο πρωταγωνιστές, τον Θέμη και την Βη, η σχέση τους που ξεκινάει με λάθος προϋποθέσεις και από τις δύο πλευρές, στην πορεία αντιμετωπίζει αδιέξοδα που γίνονται μεγαλύτερα, ανυπέρβλητα. Όλα ανατρέπονται. Ο καθένας θέλει αυτήν την σχέση για διαφορετικούς λόγους. Ο Έρωτας Μάγος μπερδεύει, εκπλήσσει, ανατρέπει. Συμπεριφέρονται έτσι ώστε να κρύψουν, να διαφυλάξουν αυτά που πάσχισαν μια ζωή να κρατήσουν μυστικά και αφανέρωτα. Αυτά τα μυστικά είναι που ανατρέπουν την πλοκή και καθηλώνουν τον αναγνώστη.

Πρόκειται λοιπόν για μια ιστορία που ξεφεύγει από τις συνηθισμένες, που εστιάζει στην αδυναμία των ανθρώπων να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους εξαιτίας των φορτίων που κουβαλούν από το παρελθόν, φορτίο ασήκωτο για μερικούς. Το φορτίο αυτό ορίζει την πορεία της ζωής. Όμως έρχεται ο Έρωτας που μπορεί και τα αναποδογυρίζει όλα.

Μεγάλη σημασία έχει τι ζήσαμε στην πολύ μικρή μας ηλικία, τι πήραμε από την οικογένειά μας. Η Βη, είχε ελλειμματική φροντίδα, από πολύ μικρή έζησε απέραντη μοναξιά γι αυτό είναι κλεισμένη στο καβούκι της. Η ηρωίδα όμως θα σηκώσει ανάστημα και θα πασχίσει να βρει την αυτονομία της.

Ακριβώς αυτός είναι ο λόγος που δεν θα χαρακτηρίζα το μυθιστόρημα ως αμιγώς ερωτικό. Καταρχάς από το μαχητικό ήθος της ηρωίδας που αγωνίζεται σθεναρά κόντρα σε ό,τι σκοτεινό, πολύπλοκο, δαιδαλώδες συγκροτεί την ταυτότητά της. Από την άλλη το μυθιστόρημα καταπιάνεται με πολλά

κεφαλαιώδη ζητήματα του ανθρώπινου βίου τα οποία αφορούν όλους. Ζητήματα όπως είναι οι προσωπικοί εφιάλτες, η αναμέτρηση με το παρελθόν και την μνήμη – συλλογική και ατομική – οι αγκυλώσεις των στερεοτύπων, η ελευθερία καθώς και κορυφαίο ζητούμενο ο Έρωτας. Ο Έρωτας για τη ζωή, την αυτοδιάθεση, τη χειραφέτηση, την ιδεώδη συνύπαρξη, το δικαίωμα στο αύριο και την αναγέννηση μετά από πολλούς καθημερινούς θανάτους.

Οι ισορροπίες στη ζωή των ηρώων είναι εύθραυστες, οι οικογενειακές τους σχέσεις ελλειμματικές, οι επιλογές τους συχνά ανορθόδοξες, γι αυτό και οι ανατροπές στη ζωή τους άφθονες και καθοριστικές που συντελούν ώστε το μυθιστόρημα να έχει μια πλούσια πλοκή. Η αφήγηση γίνεται συγκλονιστική, απρόβλεπτη. Το σύμπαν του βιβλίου διαμορφώνεται από τα θαμμένα μυστικά, τα ψέματα, τα αδιάλειπτα παιχνίδια εξουσίας και υποταγής, ανεπούλωτα τραύματα προσωπικά και συλλογικά. Σε αυτόν τον κόσμο κινείται το κεντρικό δίδυμο των ηρώων του, ο Θέμης και η Βη. Στην δική τους σχέση εστιάζει η συγγραφέας την πλοκή της ιστορίας και στο ψυχικό φορτίο του θεριεύουν με τη δική τους συνάντηση. Συνειδητά ή ασυνείδητα οι ιδιαιτερότητες του καθενός προσκρούουν σε αυτές του άλλου, με εκρήξεις αναπόφευκτες αλλά και με τον Έρωτα Μάγο αντίδοτο σε ό,τι δηλητηριάζει τη ζωή των δυο τους. Με την δύναμη της πέννας της συγγραφέα η Βη μας δείχνει τον τρόπο, τον δρόμο στην ανάγκη μας να απαλύνουμε τον πόνο μας με το να μην καταχωνιάζουμε την αλήθεια στην αποσιώπηση και στην αδιαφορία, αλλά συμφιλιωμένο με τον τρωτό μας εαυτό να οδεύουμε με αισιοδοξία στο φως της νέας μέρας. Αυτό είναι ίσως το πιο «μαγικό» στοιχείο στον «Έρωτα Μάγο» που

διαφεντεύει τους ήρωες, την πλοκή της ιστορίας και την γραφή της Νόρας Πυλόρωφ στο μυθιστόρημα «Έρωτας Μάγος».

- *Η Αθηνά Κωστίκα είναι φιλόλογος γαλλικής γλώσσας, υπεύθυνη τμήματος βιβλίου της ΧΕΝ Βόλου, μέλος του 1^{ου} Σοροπτιμιστικού Ομίλου Βόλου, υπεύθυνη από κοινού με την Μπιμπή Στράκα της «Συντροφιάς Βιβλίου Σοροπτιμιστριών Βόλου και φίλων»*